

SPECIAAL

MARENLAND|NOORDKWARTIERMAGAZINE NO. 4

Tweede jaargang | november 2013

In dit nummer:

Hoogbegaafdheid

De gezonde school

Marenland en Noordkwartier onderweg naar een samenwerkingsbestuur

Samenwerkingschool De Wirdumerklimmer over identiteit

Ouderbetrokkenheid

Omgaan met verlies

MAGAZINE SPECIAAL!

In dit najaarsnummer is gekozen voor het thema identiteit, een thema waar we het vaak over hebben als we praten over de vorming van samenwerkingsscholen. In de uitwerking van het thema identiteit vonden we al snel dat vanuit de samenwerking tussen verschillende scholen en onze besturen we zowel door de "Marenlandbril" als door de "Noordkwartierbril" moeten kijken.

Momenteel wordt door een projectgroep de laatste hand gelegd aan de uitwerking van het (concept) bestuurlijke fusiedocument. Het tijdspad laat zien dat nog deze maand dit fusiedocument ingebracht wordt in het besluitvormingstraject, waarbij diverse gremia van de beide stichtingen betrokken zijn. Meer informatie over de voorgenomen bestuurlijke fusie tussen Marenland en Noordkwartier zullen we op een later moment in dit schooljaar met u delen.

Nog voor er een letter in de computer was gestopt vonden we ook dat dit magazine niet alleen bestemd was voor de ouders van Marenland, die al eerder drie magazines mochten ontvangen, maar ook voor de ouders van Noordkwartier. Zo ontstond deze speciale Marenland-Noordkwartier uitgave.

We verwelkomen dan ook een heleboel nieuwe lezers en een heleboel trouwe lezers die inmiddels het vierde nummer van het magazine ontvangen. We willen graag van u weten wat u van het magazine vindt en vragen u daarom een enquête in te vullen. We vragen ook aanvullende suggesties en kritische opmerkingen te geven. Er is een versie van de enquête voor de nieuwe lezers en voor de wat ervaren lezers.

We wensen u veel leesplezier en we hopen bij te dragen aan de vele goede gesprekken over onze identiteit die op dit moment worden gevoerd.

Dick Henderikse,
algemeen directeur van Marenland

Geert Meijer,
directeur bestuurder van Noordkwartier

MARENLAND DOET MEE AAN SCHOOL AAN ZET

Elf scholen van Marenland hebben zich aangemeld voor 'School aan zet'. 'School aan zet' wordt uitgevoerd in opdracht van het Ministerie van OCW. Het helpt scholen met de (verdere) verbetering van hun onderwijskwaliteit. De school is letterlijk en figuurlijk zelf aan zet: de eigen ambities en plannen staan centraal. Scholen kunnen hulp vragen binnen verschillende thema's. Een deelnemende school voert in 2,5 jaar tijd vier gesprekken met experts. Deze experts geven feedback op ambities en plannen en denken kritisch mee over de ontwikkeling. Daarnaast krijgt de school de mogelijkheid masterclasses te volgen en kennis uit te wisselen met andere scholen.

Een van de scholen die meedoet aan 'School aan zet' is obs Meedhuizen. De school wil het vak wetenschap en techniek verder ontwikkelen en structureel inbedden in het onderwijsprogramma. Directeur Arjan van der Kooi: "We bieden het vak nu wel aan, maar merken dat er te weinig lijn in zit. We vinden ook dat we als team nog te weinig feeling hebben met techniek, daarom willen we graag hulp bij de ontwikkeling van beleid." Het eerste gesprek met 'School aan zet' is net achter de rug. Daarin heeft Arjan zijn ambities en plannen weergegeven. Het vervolgesprek is begin volgend jaar. Dan moet er een globaal plan liggen voor een programma. Arjan heeft al een aantal ideeën. Zo moet het programma aansluiten bij de methode Naut. Ook gaan practica en excursies naar bedrijven onderdeel vormen van het vak. De komende maanden zal de school zich verder gaan verdiepen in de voorwaarden en de mogelijkheden.

Ook obs 't Zigt heeft zich aangemeld voor 'School aan zet'. Directeur Inge Scholtens: "Onze ambitie is om een sterke school neer te zetten met leerkrachten die doen waar ze goed in zijn en wat ze leuk vinden. Wij gaan daarom aan de slag met de gesprekkencyclus, professionalisering en taakbeleid." De afgelopen jaren is het team aan verandering onderhevig geweest door ziekte en wisseling van leerkrachten. Nu is het team weer compleet. Met het werken aan de gesprekkencyclus en professionalisering wil de school een team creëren. In het eerste gesprek met 'School aan zet' is de leer-vraag van de school geformuleerd. Bedoeling is dat er door middel van intervisiegesprekken met andere scholen een goede aanpak en uitwerking komt.

INHOUD NO. 4

Rubrieken

- 3 Nieuws Marenland en Noordkwartier
- 6 Dé basis voor ontwikkeling
- 11 Fusie en identiteit
- 16 Onderwijsland
- 17 Ouder & Kind
- 20 Info en tips

MARENLAND|NOORDKARTIER NIEUWS

EVALUATIE MARENLAND MAGAZINE

Na vier nummers Marenland Magazine willen we graag weten hoe het blad gewaardeerd wordt. U kunt via de link <https://nl.surveymonkey.com/s/MarenlandMagazine> uw mening geven. Reacties van ouders en personeel van Noordkwartier zijn ook welkom! Ouders en personeel ontvangen binnenkort deze link ook per e-mail. Alvast bedankt voor uw medewerking!

EVEN VOORSTELLEN

Dit schooljaar heeft een aantal directeuren van Marenland en Noordkwartier een nieuwe school onder zijn of haar hoede gekregen. Ze stellen zich graag aan u voor.

SJANET DUUT, nieuw op obs Tasveld in Delfzijl

Vanaf 1 augustus ben ik, in eerste instantie voor een jaar, benoemd op obs Tasveld in Delfzijl. Daarnaast ben ik directeur op obs Jan Ligthart in Delfzijl en op obs De Woldridders in Woldendorp. Drie scholen, 1 directeur, kan dat wel? Ja hoor! Als je strak plant en op alle scholen prettig samenwerkende teams hebt. Gelukkig is dat op alle drie de scholen het geval. Het hebben van een positief teamklimaat is erg belangrijk. Ik probeer daar bewust tijd voor te nemen. Door bijvoorbeeld na schooltijd even een kopje koffie met elkaar te drinken. Het past bij mij om informeel sturing te geven aan een team. Op obs Tasveld moeten ze daar nog wel een beetje aan wennen, denk ik. Het prettige van het werken op meerdere scholen is dat je werkveld groter wordt en dat je makkelijker dingen van elkaar overneemt. Zo heeft obs Tasveld een mooi systeem om methodegebonden toetsen te analyseren, obs Jan Ligthart een prettig oefensysteem voor de woordenschat en De Woldridders een goedlopend leerlingendossier. Dit zijn de krenten in de pap. Wanneer je van al die scholen de sterke punten gebruikt, maak je alle drie de scholen sterker.

uitdagingen aan te gaan is groot. Speerpunten van obs Hiliglo zijn begrijpend lezen, woordenschat, technisch lezen, nieuwe methoden implementeren, groepsplannen aanscherpen en een open en toegankelijke school zijn. Op beide scholen zijn veel ontwikkelingen in gang gezet en daar waar we overeenkomsten hebben, zoeken we de samenwerking. Daarbij heb ik de luxe dat op beide scholen ervaren locatieleiders, IB'ers en professionele teams zijn om mee te werken!

ARJAN VAN DER KOOI, nieuw op obs meedhuizen in Meedhuizen

Ik werk vanaf 2012 als schoolleider op odbs Ripperdaborg en sinds 1 augustus 2013 ook op obs Meedhuizen. Zowel in Meedhuizen als in Farmsum zijn veel interessante ontwikkelingen. Op de Ripperdaborg is ons sociaal-pedagogisch klimaat sterk verbeterd door het traject 'de Vreedzame School'. Democratisch burgerschap en sociale competenties van kinderen zijn hierbij twee kernpunten. Daarnaast zijn we in Farmsum, samen met de christelijke basisschool en de peuterspeelzaal, een project begonnen met als doel een integrale kindvoorziening te realiseren. Op obs Meedhuizen willen we het vak wetenschap en techniek een vaste plek op het lesrooster geven.

MARENLAND|NOORDKWARTIER NIEUWS

HILDE KRUIJSKAMP, nieuw op obs Hilliglo in Holwierde

Ik werk vanaf 1998 op obs Fiepko Coolman in Spijk. Eerst als invalleerkracht, later als leerkracht en IB-er. In 2003 ben ik aangesteld als directeur. Op obs Fiepko Coolman is in de loop der jaren veel veranderd. We zijn gaan werken via opbrengstgericht werken, er is een betere borging en de PR en communicatie is aangepakt. Komend schooljaar gaan we verder met het ingezette beleid. En we krijgen voor de kerstvakantie een nieuwe website! Dit schooljaar werd ik ook directeur op obs Hiliglo in Holwierde. Het valt me op dat ook hier een hardwerkend team staat, dat nauw betrokken is bij de leerlingen. De bereidheid om nieuwe

'School aan zet' ondersteunt ons met het opzetten van beleid op dit gebied. Een ander speerpunt in Meedhuizen is het vak Engels. Alle groepen krijgen vanaf januari 2014 het vak Engels aangeboden. Tenslotte is het vergroten van de ouderbetrokkenheid een speerpunt op beide scholen. De slogan 'Opvoeden doe je samen' gaan we inhoudelijk vormgeven.

INEKE MEIJER, nieuw op Wirdumerklimmer in Wirdum en obs Garmerwolde in Garmerwolde

Sinds 1 augustus ben ik directeur van basisschool De Wirdumerklimmer en van obs Garmerwolde. Hiervoor

Van links naar rechts, van boven naar beneden: Sjanet Duut, Siemon Niehof, Hilde Kruijskamp, Arjan van der Kooi, Ineke Meijer

was ik 8 jaar directeur van obs Hiliglo en in het laatste schooljaar nam ik ook de taak van mijn collega van obs 't Zigt waar. Het is behoorlijk wennen als je directeur wordt van 2 nieuwe scholen. De school in Garmerwolde is een dorpsschool met 3 groepen. Er is een professioneel en jong team. Ons speerpunt is het taal- en leesbeleid. Ondanks het feit dat het een klein team is, levert elke leerkracht een aandeel vanuit de eigen expertise. Samen kunnen we daardoor werken aan een goede kwaliteit van het onderwijs. De Wirdumerklimmer is de eerste samenwerkingsschool van Marenland/Noordkwartier. Het bijzondere is dat het een school van Marenland is met gedetacheerde leerkrachten van Noordkwartier. We hebben een schoolconcept, waarin zowel voor de christelijke als de openbare overtuiging ruimte is. We werken met de methode 'Alles in 1'. Dat betekent dat we in de combigroepen op 6 niveaus met thema's kunnen werken, waarin alle vakken (behalve rekenen) zijn verweven. Ouders en kinderen zijn hierover erg enthousiast.

SIEMON NIEHOF, nieuw op obs Jan Ligthart in Appingedam

Sinds kort ben ik officieel directeur van obs Jan Ligthart in Appingedam. Om een beeld te krijgen van de school heb ik met alle medewerkers een kennismakingsgesprek gevoerd. Ik vroeg, naast persoonlijke zaken als thuis-situatie en ambitie, naar sterke en zwakke punten van de persoon en van de organisatie. Verder heb ik een kennismakingsgesprek gevoerd met de MR, de OR en de overblijfcommissie. Obs Jan Ligthart heeft met haar ruim 350 leerlingen bij de grootste basisscholen in de provincie. Het team bestaat uit 36 personen. Doordat er zoveel mensen zijn, is diverse expertise aanwezig. Daar maken we gebruik van. We zorgen ervoor dat groepen niet te groot worden, zodat de leerkrachten maatwerk kunnen bieden. Door kinderen structuur te bieden, zoveel mogelijk ervaring te laten opdoen, ze te leren samenwerken, gevarieerd kennis aan te bieden en ze te stimuleren verantwoordelijkheid te nemen, willen we onze leerlingen laten weten dat ze er toe doen. Wij streven ernaar dat de leerlingen een open houding aannemen en dat ze leren te vragen.

HERMAN MULDER,
nieuw op cbs De Burcht in Spijk

Sinds 1 augustus ben ik begonnen als directeur van de christelijke basisschool De Burcht in Spijk. Een school in een prachtig dorp met rond de 115 leerlingen. Een redelijk aantal leerlingen dat de komende jaren aardig stabiel blijft. Op De Burcht wordt keihard gewerkt aan een steeds weer een beetje betere school. Heel veel tijd wordt er besteed aan het opbrengstgericht werken. Dat vraagt vele vaardigheden van de leerkrachten en een goed klassenmanagement. Vooral ook de getalenteerde leerling proberen we beter te begeleiden. We zijn al heel ver en op de goede weg. Verder wordt er blijvend gewerkt aan een optimaal schoolklimaat. De Burcht is een school met leuke leerlingen, betrokken ouders en een gemotiveerd en hardwerkend team. Wat wil een nieuwe directeur nog meer.

PAUL ROELFSEMA,
nieuw op cbs De Windroos in Delfzijl

Per 1 augustus ben ik directeur van De Windroos in Delfzijl. Ik werk vanaf 2007 in het onderwijs. Eerst als leerkracht op de Wicher Zitsema in Middelstum en daar kwam in 2012 de functie als schoolleider bij. Deze functie mocht ik tevens uitvoeren op De Crangeborg in Stedum. Als je naar De Windroos kijkt, dan valt uiteraard het prachtige schoolgebouw op. In 2011 is het in gebruik genomen en we zijn erg trots op het gebouw. Op De Windroos werkt een hecht team met hart voor het onderwijs. Onze actieplannen voor dit schooljaar zijn het verhogen van de opbrengsten spelling en woordenschat, het implementeren van nieuwe methodes en het verder analyseren van toetsgegevens. Het contact met ouders vinden we heel belangrijk en daarom zijn we een school die laagdrempelig is. Ouders en leerkrachten volgen samen de ontwikkeling van de leerling. De missie van de school is daarom ook: 'Samen school zijn'.

ANDRIES BROEKHUIZEN,
nieuw op cbs De Citer in Appingedam

Ik ben onlangs gestart als directeur op De Citer. Daarnaast ben ik werkzaam als directeur op cbs Bierum. Inmiddels heb ik de eerste kennisgeving met leerlingen en collega's achter de rug. Het team straalt enthousiasme uit. Dit vormt een prima basis voor de verdere ontwikkeling van de school. Het is een prima school, waar heel veel ouders en kinderen dik tevreden over zijn. Dat moeten we zeker zo houden, maar we mogen niet stilstaan. Collega's zijn bezig met diverse actieplannen, o.a. over de inrichting en bouw van de nieuwe school. Een belangrijk aspect van de school vind ik ouderbetrokkenheid. Als school moet je open, transparant en duidelijk zijn. Communicatie met ouders is van essentieel belang. School en ouders gaan een overeenkomst aan van (meestal) 8 jaar. Vaak staan de neuzen dezelfde kant op. Maar soms kun je elkaar tegenkomen als het moeilijk gaat. En juist dan is het van belang om elkaar ook te kunnen vinden. Dit moet je als school uitdragen, ook naar de leerlingen. Zo laat je zien hoe je met elkaar omgaat en kun je voorwaarden creëren voor een sterk sociaal klimaat.

KOEN VAN GERVEN,
nieuw op cbs De Zaaier in Delfzijl

Dit jaar ben ik begonnen als directeur van De Zaaier. De Zaaier heeft 67 kinderen in de reguliere groepen en 67 in de groepen voor hoogbegaafde kinderen. Na mijn HTS werd ik projectleider. Ik was altijd jaloers op mijn moeder en op mijn vrouw die in het onderwijs werk(t)en. Ze gingen naar het bos of naar een voorstelling. Als ik een dag vrij was ging ik mijn vrouw op school helpen met handvaardigheid. In 2000 heb ik mijn leaseauto en bijhorende goede salaris ingeleverd. Ik deed in de avonduren de Pedagogische Academie, daarna heb ik 7 jaar met veel plezier op De Burcht in Spijk gewerkt. De Zaaier is een dynamische vooruitstrevende school. Ouders zijn zeer betrokken en ondersteunen ons bij veel activiteiten. Projecten doen we schoolbreed. Elk kind heeft recht op onderwijs wat past bij de persoonlijke vermogens. Ik heb een team tot mijn beschikking dat denkt in oplossingen. Altijd bereid om verder te denken.

MARENLAND|NOORDKWARTIER NIEUWS

START OPLEIDING AMBASSADEUR KINDVOORZIENING EN DENKTANK KINDVOORZIENING

Onlangs startte de opleiding 'Ambassadeur Kindvoorziening'. Doel van deze opleiding is de deelnemers handvaten te geven om een kindvoorziening goed vorm te geven. De opleiding duurt een schooljaar en wordt gevolgd door 25 deelnemers. De meeste komen van Marenland, Noordkwartier en Kids2b. Rita Joustra, o.a. directeur van cbs Crangeborg in Stedum, is één van de deelnemers. Voor haar is de opleiding zeer relevant. Want per 1 augustus 2014 zal de school in Stedum, samen met obs De Bongerd en Kids2b, een kindvoorziening gaan vormen. En daar moet een goede vorm voor worden gevonden. Een vorm

die past bij wat ouders nodig hebben en waarbinnen de ontwikkeling van het kind centraal staat. Rita: "Wat we belangrijk vinden is dat we één organisatie worden met doorgaande leerlijnen. De overgang van de peuterspeelzaal naar de basisschool moet heel natuurlijk zijn. En ook de opvang moet aansluiten bij wat er op de peuterspeelzaal en op school gebeurt. Daarnaast vinden we het belangrijk dat we gebruikmaken van elkaars krachten. Kids2b zou bijvoorbeeld bij ons op school danslessen kunnen verzorgen, maar andersom zouden wij ook iets voor hen kunnen betekenen."

Directieleden van Marenland, Noordkwartier en Kids2b zijn een denktank kindvoorzieningen gestart, met als doel kaders vast te stellen voor de vorming van een 'ideale' kindvoorziening. Rita is een van de meedenkers: "De kaders geven een richting aan. Met behulp van de opleiding krijgen we daar een goed beeld van. Zo kunnen we verder bouwen aan een passende kindvoorziening voor de eigen situatie. Dat vraagt om een open en nieuwsgierige houding naar elkaar toe en waardering voor elkaars kwaliteiten. Een mooie en leerzame uitdaging!"

HOOGBEGAAFDHEID

Een goede basis voor ontwikkeling. Dat willen Marenland en Noordkwartier hun leerlingen meegeven. Dat betekent dat het onderwijs wordt afgestemd op de talenten en mogelijkheden van ieder kind. Daar horen ook de hoog- of meerbegaafde kinderen bij. In het verleden werd deze groep nogal eens over het hoofd gezien. Want die had geen prioriteit. Inmiddels worden deze leerlingen ook als zorgleerlingen gezien en krijgen ze een eigen programma. Zowel Noordkwartier als Marenland heeft er een 'voorziening' voor. Noordkwartier de afdeling voor hoogbegaafde kinderen en Marenland de Junior Masterclass.

CBS DE ZAAIER: BASISCHOOL MET EEN AFDELING VOOR HOOGBEGAAFDEN

Cbs De Zaaier in Delfzijl biedt naast regulier basisonderwijs ook onderwijs aan hoogbegaafde kinderen. Dit is een aparte afdeling binnen de school. Kinderen van diverse schoolbesturen gaan er naar toe. 67 leerlingen heeft de afdeling inmiddels. Koen van Gerven, directeur van cbs De Zaaier vertelt over het programma en zijn ambities met de school.

VOOR WIE IS HET BEDOELD?

Voor kinderen met een IQ van 130 of hoger. Kinderen die bij ons terecht komen functioneren meestal niet goed binnen het reguliere onderwijs. Dat komt, omdat de school niet goed kan aansluiten bij wat deze specifieke groep nodig heeft. Bovendien staan deze kinderen vaak apart, omdat ze anders denken. Ons onderwijssysteem is daar helemaal op aangepast. De specifieke 'symptomen' van een kind vallen weg als ze bij ons komen. Iedereen is normaal. Dat is dan ook vaak de reden waarom ouders voor ons kiezen.

HOE IS HET ONDERWIJS GEORGANISEERD?

We bieden onderwijs aan groep 1 t/m 8. Er zijn vier combinatieklassen. Kinderen werken op hun eigen niveau en in hun eigen tempo aan de basisvakken, zoals taal en rekenen. We meten het niveau van een kind. Daar passen

we de (groeps)instructie en de leerstof op aan. Alle kinderen hebben een laptop waarmee ze kunnen inloggen op de digitale leeromgeving. Daar zetten we hun werk klaar.

WAT IS ER ANDERS AAN DIT ONDERWIJS?

Deze kinderen hebben een aantal kenmerken waar we met ons onderwijs op inhaken. We laten ze bijvoorbeeld eerst het grote geheel van de leerstof zien en zoomen vervolgens in op een detail, want zo leren ze het beste. Verder leren we ze te leren en samen te werken. Want dat zijn vaardigheden waar deze doelgroep vaak moeite mee heeft. We dagen ze uit hun creatieve denkvermogen te benutten en we bieden ze intellectuele uitdaging aan. Omdat hoogbegaafde leerlingen ook niet allemaal hetzelfde zijn, werken we sinds kort met de Novilo-benadering. Novilo heeft 7 problemen (of uitdagingen) geformuleerd die je kunt tegenkomen bij het begeleiden van hoogbe-

gaafde kinderen. Als team zijn we momenteel aan het kijken welk kind we met welke uitdaging kunnen helpen en hoe we dat het beste kunnen aanpakken.

WELKE AMBITIES HEB JE MET DE SCHOOL?

Het is goed om te zien dat de twee afdelingen van De Zaaier bepaalde methodieken en werkvormen van elkaar overnemen. Maar wat mij betreft zou de scheiding nog veel minder strikt moeten zijn. Kinderen die niet hoogbegaafd zijn, maar wel meerbegaafd, zouden bijvoorbeeld een deel van het hoogbegaafdenprogramma moeten kunnen volgen. Maar ook andersom is het voor sommige hoogbegaafde kinderen goed om bepaalde leerstof op de reguliere basisschool nog eens te herhalen.

DE JUNIOR MASTERCLASS

Het is woensdag, 8.20 uur. De eerste kinderen van de Junior Masterclass (JMC) komen de klas binnendruppelen. De een is met de trein gekomen, de ander met de fiets, weer een ander is gebracht met de auto. Ze komen van diverse scholen van Marenland. Elke woensdagochtend zijn ze hier, om andere dingen te doen dan ze op hun eigen school doen. Leerkrachten Marieke de Vreeze en Jolanda van Dijk vertellen over het doel en de inhoud van de JMC.

HOE HET BEGON

"Vier jaar geleden kwam vanuit het bestuur de opdracht het onderwijs beter te laten aansluiten op de meerbegaafde leerlingen", vertelt Marieke. "Er werd een werkgroep in het leven geroepen die al snel tot de conclusie kwam dat er een Junior Masterclass moest komen. In eerste instantie alleen voor groep 8. Het Eemsdeltacollege bood aan om gastlessen te verzorgen en stelde lesruimte beschikbaar." Marieke is er al bij betrokken sinds de start van de JMC. Ze ontwikkelde samen met collega's van het Eemsdeltacollege, Janke Poortvliet en Wouter Renkema, het lesprogramma. Jolanda is er sinds augustus van dit jaar bijgekomen. Dat komt omdat de JMC flink is gegroeid. 28 leerlingen zitten er inmiddels in, verdeeld over groep 7 en 8.

TOELATING

Marieke: "Meestal hebben kinderen op de eigen school al een eigen of aanvullend programma als ze bij ons worden

aangemeld. Voorwaarde voor toelating is dat kinderen een a-plus score hebben op begrijpend lezen en rekenen/wiskunde. Daarnaast kijken we of de signaleringsaspecten overeen komen met kenmerken van meerbegaafden." Jolanda: "Deze kinderen hebben over het algemeen een hekel aan automatiseren, nemen gretig nieuwe kennis op en zijn vaak eenzijdig geïnteresseerd. Je hebt hele zorgvuldige presteerders die alles tot op de bodem uitzoeken. Maar je hebt ook onderpresteerders. Kinderen die geen uitdaging krijgen kunnen gedemotiveerd raken en daardoor juist niets meer doen."

DOEL EN INHOUD

Marieke: "Een belangrijk doel van de JMC is dat leerlingen leren in een omgeving met ontwikkelingsgelijken. Het is voor hen fijn om te ontdekken dat er anderen zijn die net zo denken als zij. Dat zorgt ervoor dat ze vrijer reageren en gemakkelijker met elkaar praten." Wat kinderen er leren? Marieke: "Een belangrijk aspect is dat ze leren samenwerken. Deze kinderen vinden het lastig om de regie uit handen te geven. Omdat ze ervan uitgaan dat ze het zelf beter kunnen." Jolanda: "Ook het leren leren is een belangrijk aspect. Deze leerlingen hoeven vaak maar weinig moeite te doen om iets te leren. Maar straks in het voortgezet onderwijs, als ze les krijgen op hun eigen niveau, kan dat problemen geven. Daarom krijgen ze bij ons pittige leerstof aangereikt, zoals het vak Chinees. Daarnaast moeten leerlingen zelf hun leervragen stellen, verbanden leggen en hun creativiteit aanspreken. We bieden ze beslist geen pretprogramma. Het gaat erom dat we hen aanspreken op hun capaciteiten en dat ze sociaal-emotioneel sterker worden."

PROGRAMMA EN BEOORDELING

Jolanda: "Elk blok werken we aan een ander thema. Daarbinnen worden verschillende vakken geïntegreerd aangeboden." Marieke: "Na elk blok krijgen de leerlingen een beoordeling, deze gaat ook naar de school en de ouders. Ze worden beoordeeld op het (evaluatie)verslag dat ze hebben gemaakt, op inzet/motivatie, op leerhouding en op de samenwerkingsopdrachten. Want dat zijn aspecten waar het binnen de JMC om draait!"

DÉ BASIS VOOR ONTWIKKELING

FILOSOOF MELANY

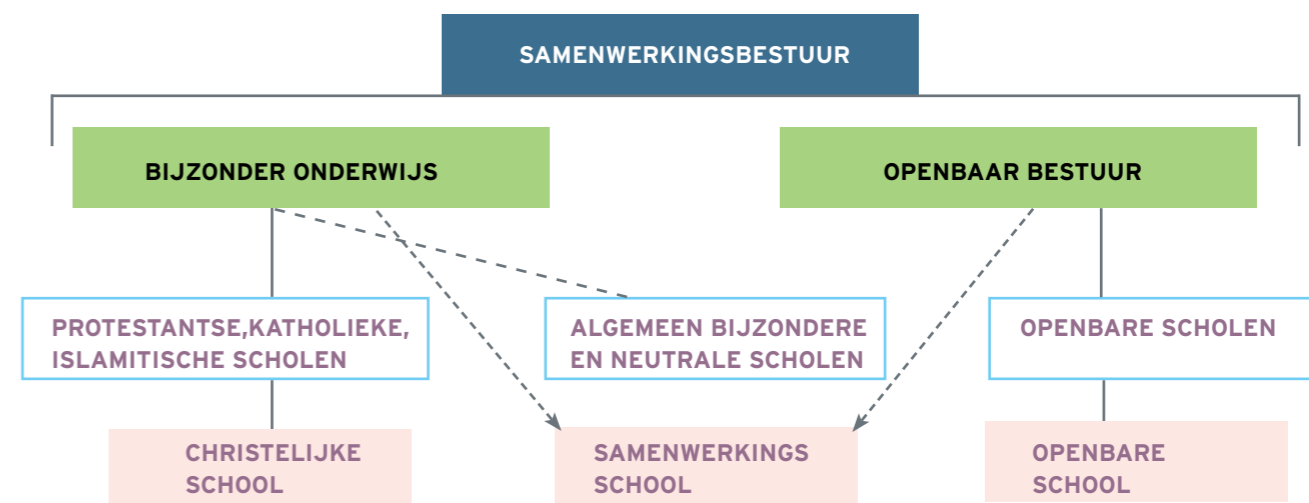
Melany zit in groep 8 van obs Fiepkoolman. Ze zit dit schooljaar voor het eerst in de JMC. Ze vindt het erg leuk en neemt gretig nieuwe informatie op. Ondanks haar korte tijd in de JMC, heeft ze er al veel opgestoken. Ze heeft uitgezocht hoe het brein in elkaar steekt en van alles geleerd over optische illusies. Ook ontdekte ze dat ze filosoferen erg leuk vindt. Ze heeft net de opdracht gekregen samen met anderen een spel te verzinnen en te maken. Het spel moet verschillende typen vragen bevatten: filosofische vragen, spelvragen, doevragen en waarheidsvragen. "Filosofische vragen zijn vragen waar je geen antwoord op kunt geven. Je kunt erop doorvragen", vertelt Melany. "Tijdens het spel moet je je antwoord op een filosofische vraag goed beargumenteren. De anderen moeten er tevreden over zijn." Melany leest een filosofische vraag voor: "Wanneer is het niet erg om te liegen?" En dan een doe-vraag: "Ga op je hoofd staan", en daarna een waarheidsvraag: "Ben je verliefd?" Een groepsgenoot van Melany grijpt zijn kans en vraagt haar antwoord te geven op deze vraag. "Ja ik ben verliefd", zegt Melany. "Op iemand van hier of uit je eigen klas?" "Eigen klas", zegt ze. "Wie is dat dan?" "Ja, duh, dat ga ik niet vertellen." Met dat antwoord is hij niet tevreden, maar dat kan Melany niets schelen. Het is geen filosofische vraag.

DETECTIVE STEFAN

Stefan zit in groep 8 van obs Jan Ligthart in Delfzijl. Hij gaat voor het tweede jaar naar de JMC. Hij vindt het fijn dat hij op de JMC nieuwe en moeilijke dingen mag doen. Wat hij dan leuk vindt? Het duurt even, maar dan brandt hij los over het moordonderzoek dat ze vorig jaar oplosten. Niet een echte natuurlijk, maar het leek er bijna wel op. In de eerste les kregen ze het politieverslag waarin de situatie werd geschetst, samen met een lijst met mogelijke daders. Daarna kon het onderzoek beginnen. Elke week kregen ze nieuwe alibi's en bewijsmateriaal wat ze dichterbij de mogelijke dader bracht. Ze analyseerden vingerafdrukken, onderzochten DNA-materiaal, bestudeerden foto's van de plaats delict. Stefan geniet van het precisiewerk van de proefjes. En lastige vragen vindt hij fijn. Of er ook minder leuke dingen zijn in de JMC? Ja, moeilijk vindt hij toch wel om in een groepje een opdracht te doen. "Heb je eindelijk een goed idee, heeft de ander iets anders in z'n hoofd. Best moeilijk om dan samen te bepalen met welk idee je verder gaat." Toch gaat het samenwerken hem hier gemakkelijker af dan in z'n eigen klas: "Ze begrijpen je hier beter."

ONDERWEG NAAR EEN SAMENWERKINGSBESTUUR

Afgelopen voorjaar zijn de schoolbesturen Marenland (openbaar onderwijs) en Noordkwartier (christelijk onderwijs) een onderzoek gestart naar een fusie. Een onderzoek waaruit moet blijken of het haalbaar is om samen één organisatie te vormen. Dit onderzoek zijn beide organisaties niet zomaar gestart. In een periode van vier jaar is eerst gekeken met welk type samenwerking of fusie het beste ingespeeld kan worden op de dalende leerlingenaantallen in onze regio. In deze jaren zijn ook gesprekken gevoerd met de andere schoolbesturen in dit gebied. In al deze gesprekken is steeds de vraag gesteld: kunnen we met deze samenwerking onze ambitie - onderwijs van goede kwaliteit op diverse scholen met verschillende identiteiten en profielen in de regio - waarmaken? Wij zijn tot de conclusie gekomen dat dat kan in de vorm van een samenwerkingsbestuur.

FUSIE EN IDENTITEIT

SAMENWERKINGSBESTUUR

Een samenwerkingsbestuur is redelijk uniek in Nederland, omdat binnen dit type bestuur zowel openbaar als bijzonder onderwijs valt. Alle medewerkers van Marenland en Noordkwartier werken dan voor dit samenwerkingsbestuur. De keuze voor een samenwerkingsbestuur maakt dat er bij de vorming van een samenwerkingsschool geen keuze voor een schoolbestuur hoeft te worden gemaakt en dat de medewerkers bij dezelfde werkgever kunnen blijven. In een dorp kan beter en makkelijker afgewogen worden of bij krimp een christelijke, een openbare of een samenwerkingsschool zou kunnen blijven bestaan. Een samenwerkingsbestuur vanuit Marenland en Noordkwartier is één organisatie die zorg draagt voor drie typen

scholen: openbare, christelijke en samenwerkingsscholen. Alle scholen hebben een eigen identiteit en zijn even belangrijk. In de school wordt door ouders en het team inhoud gegeven aan de identiteit en het schoolconcept in de dagelijkse praktijk. Deze identiteit - christelijk, openbaar of algemeen bijzonder - is de formele identiteit voor die school. Afspraken worden vastgelegd in het schoolplan. Een fusie van de schoolbesturen tot een samenwerkingsbestuur betekent dus helemaal niet dat scholen ook moeten fuseren. Per school zal in overleg met het team en de ouders bekeken worden welke toekomst het beste past. Voor de meeste scholen en medewerkers zal er niets of weinig veranderen.

FUSIEONDERZOEK

Om te komen tot een samenwerkingsbestuur moeten de schoolbesturen van Marenland en Noordkwartier fuseren. Om zorgvuldig af te wegen of een fusie inderdaad passend is voor beide organisaties is afgelopen voorjaar het fusieonderzoek van start gegaan. Er is een onafhankelijke projectleider benoemd om het fusieonderzoek te leiden en de verschillende partijen aan te sturen. De projectleider is voor iedereen het aanspreekpunt voor communicatie en persoonlijke vragen. Daarnaast zorgt de projectleider voor inhoudelijke inbreng en expertise vanuit andere fusies en verandertrajecten. Het fusieonderzoek bestaat uit drie stappen: voorbereiden, uitwerken en verbinden, en delen en besluiten.

VOORBEREIDEN

In de voorbereiding hebben beide besturen een intentieverklaring opgesteld en ondertekend, waarin zij de beoogde meerwaarde van de fusie hebben aangegeven en hebben bepaald hoe het fusieonderzoek vorm moet krijgen.

UITWERKEN EN VERBINDEN

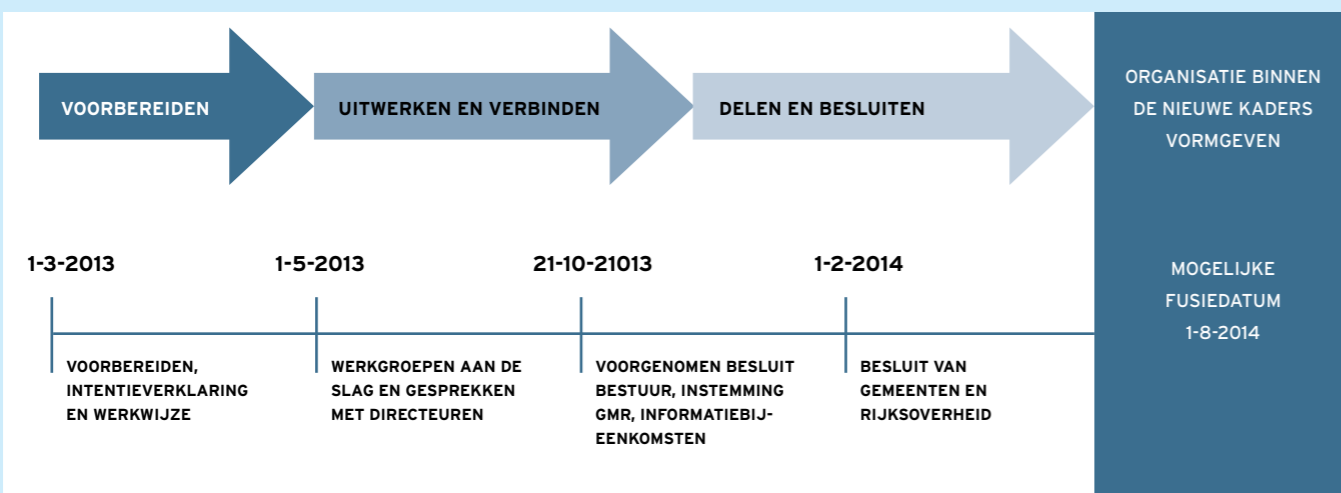
Daarna zijn drie werkgroepen druk aan de slag geweest om de verschillen en overeenkomsten tussen beide organisaties op een rijtje te zetten en een advies te formuleren over de nieuwe organisatie. In deze werkgroepen zaten steeds 6 mensen vanuit Marenland en Noordkwartier. De werkgroep Onderwijs en Identiteit heeft gekeken naar de kwaliteit van het onderwijs, de identiteit (openbaar en christelijk) in de schoolbesturen en op de scholen, en naar de verschillende culturen binnen de beide organisaties.

De werkgroep Organisatie heeft beleidszaken, financiën, huisvesting, de bovenschoolse organisatie en de personele zaken in kaart gebracht. De werkgroep Medezeggenschap heeft zich gericht op de medezeggenschap, de ouderbetrokkenheid en ouderparticipatie op de scholen. Tijdens deze uitwerking is ook gesproken met de schooldirecteuren van alle betrokken scholen en zijn de beide gemeenschappelijke medezeggenschapsraden bij elkaar geweest. Daarnaast zijn nieuwsbrieven voor de scholen gemaakt, zodat de medewerkers op de hoogte zijn van de stappen van het fusieonderzoek.

DELEN EN BESLUITEN

Na de voorbereiding en de uitwerking wordt een fusievoorstel uitgewerkt. Aan alle betrokkenen wordt komende tijd gecommuniceerd hoe de nieuwe gezamenlijke organisatie eruit zou kunnen zien. Daarbij wordt stilgestaan bij de kansen en risico's van deze nieuwe organisatie. Uiteindelijk nemen de besturen van Marenland en Noordkwartier een voorgenomen besluit, wat zij ter instemming en advies aanbieden aan de gemeenschappelijke medezeggenschapsraden van beide organisaties. Pas nadat de gemeenschappelijke medezeggenschap van beide organisaties instemt met de fusie, wordt de mening van de betrokken gemeenten en de Rijksoverheid gevraagd.

Paulien Huizenga, [projectleider](#)

FUSIEONDERZOEK WERKGROEP ONDERWIJS

In de voorbereiding naar de bestuurlijke fusie tussen Marenland en Noordkwartier is een werkgroep Onderwijs ingericht. Deze werkgroep heeft de overeenkomsten en verschillen tussen Noordkwartieren Marenland op het gebied van onderwijs naast elkaar gelegd en vergeleken. De werkgroep neemt geen besluiten, maar geeft adviezen aan de beide schoolbesturen om de koers en ambitie van de nieuwe onderwijsorganisatie vorm te geven. Over thema's als kwaliteit van het onderwijs, de identiteit van een school, de rol van de Inspectie, samenwerken met peuterspeelzaal en kinderopvang, het voortgezet onderwijs, passend onderwijs en ICT zijn adviezen gegeven en mogelijkheden aangereikt. Hieronder een aantal aanbevelingen van de werkgroep.

1. AUTONOMIE VAN DE SCHOLEN

Iedere school binnen de nieuwe organisatie houdt een eigen onderwijskundig beleid dat staat beschreven in het schoolplan. Naast het beleid houdt ook elke school haar eigen onderwijskundig profiel, wat betekent dat de school het onderwijs verzorgt passend bij de leerlingen en ouders, en passend bij de plaats van de school in de regio. De ontwikkeling van dit profiel is een zaak van de schoolleiding, het team en de ouders. Het bestuur van de nieuwe organisatie geeft wel de kaders aan, waarbinnen elke school kan werken. Binnen deze kaders is voor elke school voldoende ruimte om zich te ontwikkelen.

2. LEVENSBESCHOUWING EN ONDERWIJSCONCEPTEN

De werkgroep vindt het erg belangrijk dat ouders in de nieuwe organisatie kunnen blijven kiezen uit een school voor openbaar onderwijs of voor het christelijk onderwijs. Daarnaast is het goed dat er scholen blijven met een bijzonder concept, zoals Daltonscholen of TOM scholen. De scholen zouden hun eigenheid en autonomie moeten behouden als het gaat om de levensbeschouwelijke identiteit en het onderwijsprofiel.

3. KWALITEIT VAN HET ONDERWIJS

De werkgroep heeft zich uitdrukkelijk gebogen over de kwaliteitsinstrumenten die op de scholen worden gebruikt. Zowel Marenland als Noordkwartier maken veel werk van de kwaliteit van het onderwijs. Werken met goede en moderne leermethodes, scholing en ontwikkeling voor leerkrachten, en een goede hulp aan leerlingen met een extra onderwijsbehoefte zijn voor beide organisaties van groot belang en moeten in de nieuwe organisatie een belangrijk punt zijn en blijven. De kwaliteitsinstrumenten moeten op elkaar worden afgestemd en elkaar gaan versterken.

4. IDENTITEIT

De werkgroep adviseert om de levensbeschouwelijke identiteit van de nieuwe bestuurlijke organisatie te omschrijven voor het openbaar onderwijs, het christelijk onderwijs en de samenwerkingsschool. Wat is openbare identiteit, wat is christelijke identiteit en hoe ziet de identiteit eruit op een samenwerkingsschool? De werkgroep maakt daarbij onderscheid tussen:

- de beschreven identiteit: dat wat beschreven is in statuten;
- de geleefde identiteit: hoe door de nieuwe organisatie vorm en inhoud wordt gegeven aan de identiteit;
- de beleefde identiteit: hoe de identiteit beleefd wordt door medewerkers, ouders, kinderen en omgeving.

De werkgroep Onderwijs ziet vele mogelijkheden en heeft met ambitie gewerkt aan het in kaart brengen van de overeenkomsten en verschillen tussen Marenland en Noordkwartier op het gebied van goed onderwijs in deze regio.

Mathilde Lievers

SAMENWERKINGSSCHOOL DE WIRDUMERKLIMMER OVER IDENTITEIT

De Wirdumerklimmer is een samenwerkingsschool. Een combinatie van de openbare school uit Wirdum en de christelijke school uit Garrelsweer. De schoolbesturen wisten elkaar te vinden toen het dalende leerlingenaantal het voortbestaan van beide scholen bedreigde. In januari 2012 werd de intentieverklaring door de medezeggenschapsraden getekend en kon men gaan nadenken over hoe de samenwerking in de praktijk uitgevoerd zou kunnen worden. Want hoe doe je in een dergelijke school recht aan beide identiteiten? Een identiteitscommissie bestaande uit personeelsleden en ouders deed een voorstel. In augustus 2012 kwamen beide scholen samen in een gebouw en volgde een pilotjaar. Per 1 augustus 2013 gingen beide scholen samen onder het bestuur van Marenland onder de naam Wirdumerklimmer. Er ligt een duidelijke visie en er is een plan van aanpak. Ik spreek directeur Ineke Meijer over de vormgeving van de christelijke en openbare identiteit in de school. Door: Reina Jager

HOE BRENG JE TWEE SCHOLEN MET VERSCHILLENDE IDENTITEITEN BIJ ELKAAR?

Het zoeken naar overeenkomsten was bij ons het vertrekpunt. En dat is heel goed geweest. We kwamen er namelijk achter dat we over veel punten hetzelfde denken en dat bracht ons meteen een stuk dicht bij elkaar. Daarna keken we waarin we nog van elkaar verschilden. Daar moest een oplossing voor komen.

WAARIN ZIJN JULLIE HETZELFDE?

We hanteren dezelfde normen en waarden. Gaan op dezelfde manier met elkaar om, zowel thuis, op school als in de maatschappij. We gaan er bijvoorbeeld vanuit dat iedereen verschillend is, laten de ander in zijn waarde, denken hetzelfde over de aanpak van pesten en hoe we ons inzetten voor goede doelen. Met andere woorden, we hebben een gedeelde mens- en maatschappijvisie. Daarnaast hebben beide besturen kwaliteit hoog in het vaandel staan, dat bindt ons ook.

WELKE VERSCHILLEN BLEVEN OVER?

Het belangrijkste verschil tussen de scholen is het uiting geven aan het geloof. Binnen de christelijke school wordt veel aandacht besteed aan het christelijk geloof en wordt het ook daadwerkelijk beleden. Door naar de kerk te gaan, te bidden, te zingen en te lezen uit de Bijbel. Binnen de openbare school krijgen de kinderen in de bovenbouw de kans wekelijks humanistisch vormingsonderwijs of godsdienstonderwijs te volgen. Ze worden in aanraking gebracht met verschillende levensbeschouwelijke visies en geloofsovertuigingen. Met als uiteindelijke doel zelf een mening te vormen en een richting te kiezen. Dat wil

niet zeggen dat kinderen op de christelijke school geen keuzevrijheid hebben. Ook daar wordt aandacht besteed aan andere visies en geloven. Maar de leerkrachten geven onderwijs vanuit hun eigen geloofsovertuiging. Tijdens onze gesprekken werd duidelijk dat we in ons onderwijs ruimte moesten bieden voor het belijden oftewel toepassen van het christelijk geloof. Daar hebben we een oplossing voor gevonden.

“Je mag geloven wat je zelf het prettigst vindt.”

HOE IS DAT OPGELOST?

Aan het begin van het schooljaar mogen de kinderen en hun ouders aangeven of ze het humanistische of christelijke onderwijsaanbod willen volgen. Voor beide vormen is er elke dag een aparte dagopening, wordt er drie keer per week lesgegeven uit een methode en is er drie keer in de week een aparte dagsluiting. Voor de kinderen die met het christelijk geloof worden opgevoed, hanteren we de methode Trefwoord. Voor de andere kinderen hebben we de methode Heb 't Lef.

HOE REAGEREN JULLIE OP IDENTITEITSVRAGEN VAN KINDEREN, ZOALS “WAAR GA JE NAAR TOE ALS JE DOOD BENT”?

De leerkrachten zijn terughoudend in het uiten van hun persoonlijke overtuiging. Zij zullen het bij de kinderen terugleggen. Wat denken zij zelf? Het ene kind zal zeggen dat je in de hemel komt, de ander zal zeggen dat je een

sterretje wordt. En dat kan allemaal. De leerkrachten zullen zeggen dat iedereen er anders over denkt en dat je mag geloven wat je zelf het prettigst vindt.

WAT VINDEN JULLIE VAN DEZE OPLOSSING?

Ik vind de manier waarop we het nu aanpakken heel mooi. Er is respect voor elkaars identiteit. Grappig is dat je dit jaar ziet dat een aantal kinderen (ouders) gaat shoppen. Dan kiezen ze voor de andere groep, omdat ze nieuwsgierig zijn wat daar gebeurt. Ook mooi om te zien was dat leerkrachten met een christelijke achtergrond aangaven

dat ze wel van drie dagafsluitingen per week naar één wilden. Omdat dat praktisch gezien handiger is. Waarop de leerkrachten met de humanistische achtergrond aangaven dat dat van hun echt niet verminderd hoefde te worden. De leerkrachten op onze samenwerkingsschool vinden elkaar snel. Daar hoef je weinig voor te doen.

WAT IS VOOR JOU HET IDEALE MODEL OM IN EEN SCHOOL VORM TE GEVEN AAN BEIDE IDENTITEITEN?

Ik heb daar wel een mening over, maar misschien denken collega's en ouders daar wel heel anders over en dat respecteer ik. Wat zij vinden is uiteindelijk het meest belangrijk. Wat mij betreft zouden we nog een stapje verder kunnen gaan door alle kinderen hetzelfde vormingsonderwijs aan te bieden. Ze allemaal kennis te laten maken met de verschillende levensbeschouwelijke visies en geloofsovertuigingen. Dan ben je pas echt een school die openstaat voor levensbeschouwelijke diversiteit. Eigenlijk werken we al een beetje zo. De kerstviering doen we bijvoorbeeld ook in gezamenlijkheid.

DE SAMENWERKING WAS EEN NOODZAAK, MAAR IS BIJ JULLIE HEEL SOEPEL VERLOPEN. WAAROM GEBEURT DIT NIET VEEL MEER?

Ik vind het in verband met de krimp erg zinvol om contact te zoeken met andere scholen in naburige dorpen om de mogelijkheden voor samenwerking te verkennen. Dat gebeurt ook steeds meer. Maar nog niet alle scholen gaan uit van de overeenkomsten. En die zijn er waarschijnlijk meer dan de verschillen.

JE ZIET STEEDS VAKER DAT OUDERS HUN SCHOOLKEUZE LATEN AFHANGEN VAN ANDERE DINGEN DAN IDENTITEIT. HOE BELANGRIJK IS HET DAN NOG DAT ER TWEE SCHOLEN IN EEN DORP BLIJVEN BESTAAN?

Het is altijd goed te luisteren naar wat voor ouders belangrijk is. Als in een dorp de identiteit niet zo'n grote rol speelt bij de schoolkeuze, vind ik het zeker de moeite waard om mogelijkheden voor samenwerking te verkennen. Als de identiteit wel een overheersende rol speelt, is het goed om ouders kennis te laten maken met goede voorbeelden van samenwerking. Misschien lukt het dan om over de eigen grenzen heen te kijken, in het belang van goed onderwijs.

GEZONDE SCHOOL

Mirjam Berghuis is vakleerkracht bewegingsonderwijs op obs Jan Ligthart in Appingedam. Daarnaast is ze coördinator bewegingsonderwijs voor Marenland. Voor alle 27 scholen is ze vraagbaak op het gebied van sport en gezondheid. Ook houdt ze de landelijke ontwikkelingen op dit gebied in de gaten. Bijvoorbeeld of er subsidies zijn die aansluiten bij waar de scholen van Marenland mee bezig zijn. De Gezonde School is één van de projecten waar haar oog op viel.

INBEDDEN IN HET ONDERWIJSPROGRAMMA

“Werken aan een Gezonde School is niet nieuw”, vertelt Mirjam. “Maar het structureel inbedden ervan in het onderwijsprogramma blijft lastig. Het beperkt zich meestal tot losse initiatieven. Visie en beleid ontbreken vaak. Als het aan de overheid ligt wordt dat nu anders, want er zijn nog steeds te veel kinderen met overgewicht in Nederland. Het project Gezonde School heeft daarom een nieuwe impuls gekregen. Er is (financiële) ondersteuning beschikbaar gesteld en een aanpak ontwikkeld waarmee scholen aandacht voor gezondheid structureel kunnen inbedden in het

“Met het vignet mag de school zich drie jaar Gezonde School noemen.”

onderwijsprogramma.” Van de Marenland scholen hebben zich in totaal 6 scholen aangemeld: Jan Ligthart (Appingedam), De Garven, De Zandplaat, Lessenaar, Iemekörf en Jan Nieuwenhuyzen. Mirjam: “Binnenkort voeren we op

hele groep en moet de school samenwerken met preventiepartners (GGD, CJG, sportserviceorganisaties etcetera). Zo ontstaat er een samenwerkingsverband rond de school of in de wijk. Voor elk thema worden criteria aangegeven waar de school aan moet voldoen. Basisscholen die aan alle criteria van één of meer thema's voldoen kunnen het vignet Gezonde School aanvragen. Met het vignet mag de school zich gedurende drie jaar Gezonde School noemen.

HAALBAARHEID

Mirjam is ervan overtuigd dat het voor de scholen haalbaar is om dit vignet te bemachtigen. “Onze scholen werken al op diverse manieren aan gezondheid. Iedereen gebruikt bijvoorbeeld dezelfde methode voor bewegingsonderwijs. Daardoor krijgt ieder kind alle basisstof aangereikt en houden we de vorderingen goed bij. We bieden tijdens pauzes de schoolpleinkarten aan, waarmee we kinderen uitdagen samen (bewegings)spellen te spelen. En we werken aan ‘beweegvriendelijke’ schoolpleinen. Als we dit bij elkaar optellen, zitten we al bijna aan de criteria voor het themacertificaat ‘sport en bewegen’.” Mirjam vertelt enthousiast verder over de activiteiten die op zijn touw gezet. Eén ding is duidelijk, dat vignet voor de deelnemende scholen komt er wel. En zo te horen komt het nu ook goed met de inbedding van Gezonde School. “Kijk af en toe maar eens op de gevel van de school of het logo er al hangt. Maar kijk vooral over drie jaar nog een keer!”

DE ACHT GEZONDHEIDSTHEMA'S

- Voeding
- Sport en bewegen
- Sociaal-emotionele ontwikkeling
- Persoonlijke verzorging
- Roken en alcohol
- Relatieve en seksuele vorming
- Fysieke veiligheid
- Milieu

Kijk voor meer informatie op www.gezondeschool.nl en op www.hoegezondisjouwsschool.nl

ONDERWIJSLAND

deze scholen een quickscan uit. We brengen in kaart wat de scholen al doen op dit gebied, wat hun ambities zijn en welke ondersteuning nodig is om deze ambities waar te maken.”

WAT BETEKENT MEEDOEN VOOR DE SCHOOL?

De Gezonde School werkt met acht gezondheidsthema's. Meedoen betekent dat de school met één of meerdere thema's aan de slag gaat. Daarbij zijn de volgende uitgangspunten belangrijk: het aanbod moet structureel zijn, integraal (je moet activiteiten aanbieden op verschillende niveaus en voor verschillende doelgroepen) en passen bij de behoeften van de school. Daarnaast moet er aandacht zijn voor het voorkomen van gezondheidsproblemen bij de

WANNEER BEN JE EEN BETROKKEN OUDER?

Ouderbetrokkenheid. Er wordt veel over gepraat en je hoort er regelmatig iets over in het nieuws. Ouders moeten namelijk meer betrokken zijn bij het onderwijs. Omdat onderwijs een gedeelde verantwoordelijkheid is en ouderbetrokkenheid goed is voor de ontwikkeling van het kind. Maar wat verstaat men eigenlijk onder ouderbetrokkenheid? Waar is het goed voor? En wat moet je als ouder dan allemaal doen? Erik Stam, directeur van cbs De Vore in Delfzijl, geeft antwoord op deze vragen. De school is bezig met het ontwikkelen van een duidelijke visie op ouderbetrokkenheid.

WAT IS OUDERBETROKKENHEID?

Ouderbetrokkenheid betekent dat ouders betrokken zijn bij het leren van hun kind. Want ouders en school hebben elkaar hierbij nodig. Beide partijen willen hetzelfde, namelijk dat een kind zich zo goed mogelijk ontwikkelt.

WAAROM IS HET BELANGRIJK?

Door er samen aan te werken, bereik je meer. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen van betrokken ouders beter presteren en hoger scoren op welbevinden en gedrag. Dit is dan ook de reden waarom overheid en scholen ouderbetrokkenheid stimuleren.

WAT HOUDT HET IN?

School en ouders houden elkaar op de hoogte van wat er op school en thuis gebeurt. Wanneer nodig worden samen dingen afgestemd of iets opgepakt. Denk bijvoorbeeld aan leerproblemen of opvoedingsproblemen.

- Door het tonen van belangstelling in wat je kind heeft gedaan op school. Vraag wat het heeft geleerd of heeft meegemaakt. Haak in op het geleerde door het erover te hebben of het even te oefenen. Met een kind in groep 3 kun je bijvoorbeeld het nieuw geleerde woordje oefenen en een kind in groep 5 kun je helpen met de tafels.
- Door het bezoeken van de georganiseerde ouderbijeenkomsten. Denk bijvoorbeeld aan de 10-minuten gesprekken, maar ook aan de jaarlijkse informatieavond. Tijdens deze avond krijg je niet alleen informatie over het programma van de nieuwe groep, maar ook over de verwachtingen die de school heeft van ouders.

LEVERT OUDERBETROKKENHEID NOG MEER OP?

Door ouderbetrokkenheid kan de school een kritische spiegel worden voorgehouden en daarmee kunnen weer kwaliteitsverbeteringen worden aangejaagd.

WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN OUDERBETROKKENHEID EN OUDERPARTICIPATIE?

Ouderparticipatie is een onderdeel van ouderbetrokkenheid. Ouderparticipatie gaat over de ouders die binnen de school actief zijn als vrijwilliger of als vertegenwoordiger binnen medezeggenschapsraden. Scholen waarderen het zeer als ouders zich hiervoor inzetten. Maar de betrokkenheid bij het leren van hun kind staat voorop.

HOE GEEF JE OUDERBETROKKENHEID VORM?

Dat kan verschillen. Dat is afhankelijk van wat het beste bij een school past. Het formuleren van beleid moet daarom in samenspraak met de ouders en het team gebeuren.

OUDER & KIND

Belangrijk is dat thuis en school niet los van elkaar worden gezien. Want iets wat thuis gebeurt kan van invloed zijn op school en andersom.

WANNEER BEN JE EEN BETROKKEN OUDER?

- Door de school op de hoogte te stellen als er iets met je kind aan de hand is. Bijvoorbeeld als je kind niet lekker in zijn vel zit of als er thuis iets aan de hand is. Maar ook door met school mee te denken over mogelijke oplossingen voor problemen en er samen aan te werken.

OUDERBETROKKENHEID OP CBS DE VORE

Op cbs De Vore worden verschillende middelen en activiteiten ingezet om ouders te betrekken bij het leren van hun kind.

PERSONLIJK GESPREK BIJ BIJZONDERE VOORVALLEN

Binnen het team is afgesproken dat als er op school iets met een kind aan de hand is, de leerkracht (wanneer nodig) naar huis belt om de ouders te informeren. Dat betekent dat een leerkracht bij iedere gebeurtenis een afweging maakt of dat nodig is.

ALGEMENE INFORMATIEAVOND

Tijdens deze avond krijgen ouders niet alleen informatie over het programma van de nieuwe groep, maar ook over de verwachtingen die de school heeft van ouders.

NIEUWSBRIEF MET PROGRAMMA

Ouders krijgen iedere twee weken een nieuwsbrief, waarin per groep het programma voor de komende twee weken wordt beschreven, samen met de leerstof/activiteiten waarmee de ouder het kind kan helpen. Daarnaast vinden ouders er ook het algemene nieuws van de school.

FACEBOOK

De meeste informatie voor ouders staat in de nieuwsbrief. Toch komt het voor dat er weleens briefjes (met antwoordstroken) worden meegegeven. Deze worden dan ook op de facebookpagina van de school geplaatst. Verder staan er op deze pagina ook nieuwsberichten waarop ouders kunnen reageren.

10-MINUTENGESPREKKEN OOK MET DE DIRECTEUR

In de 10-minutengesprekken voert de leerkracht een gesprek met de ouders over de vorderingen van het kind. Bijzonder is dat ook de directeur jaarlijks twee keer met een zestal ouders (individuele) 10-minutengesprekken voert. Deze gesprekken gaan over de kwaliteit van het onderwijs. De directeur legt een aantal vragen voor.

KOFFIEOCHTENDEN

Een of twee keer per jaar organiseert de school voor elke klas koffieochtenden. Tijdens deze ochtenden gaan ouders op een informele manier in gesprek met de directeur over de dingen die goed gaan in de klas en over dingen die beter kunnen.

OPEN HUIS

Twee keer per jaar wordt er een open huis voor ouders georganiseerd. Ouders mogen dan de school binnenlopen en werk van hun kinderen inzien. Kinderen leiden hun ouders rond.

OMGAAN MET VERLIES

Soms weet je al een tijdje dat het slechte bericht eraan komt. Een andere keer is het een donderslag bij heldere hemel. Iemand is dood: een kind van je school, een van de ouders, een collega. De schok is altijd groot. En ondanks het verdriet moet er een heleboel gebeuren. Dit overkwam ook Andries Broekhuizen. Op CBS Rengersborg in Farmsum, waar hij tot voor kort directeur was, overleed twee jaar geleden onverwacht een jongetje uit groep 2. Het jongetje met de roze varkensknuffel. Iedereen in de school kende hem.

WAT GEBEURDE ER?

Andries weet het nog als de dag van gisteren. "Het was rond 11 november. Ik zie hem nog lopen met zijn zelfgemaakte lampion. Hij kreeg griepverschijnselen. Later bleek het hersenvliesontsteking te zijn. Na opname in het UMCG leek het de goede kant op te gaan. Natuurlijk waren er zorgen over eventuele blijvende beschadigingen. Maar er was hoop op een goede afloop en dat schreef ik vrijdagmiddag dan ook in de weekmemo. Tot ik vrijdagavond door een familielid werd gebeld met het bericht dat het niet goed zou komen. Toen besepte ik dat het menens was. Het familielid werd mijn contactpersoon. We spraken af dat we elkaar mochten bellen als er iets was. Ik informeerde de algemeen directeur, het team en de ouderraad en schreef alvast een conceptbrief voor de ouders van de school.

OUDER & KIND

Zondagochtend kwam het verdrietige bericht binnen dat hij was overleden. Dezelfde middag kwamen we als team bij elkaar om te bespreken hoe we het als school zouden gaan aanpakken."

WAT HEB JE ALS EERSTE GEDAAN?

Andries: "Ik wilde de dingen goed regelen. Alle partijen moesten er later met een goed gevoel op terug kunnen kijken. Het is heel gek, maar op zo'n moment kun je je emoties even uitschakelen. Een van de eerste (en moeilijkste) dingen die ik deed was contact zoeken met de ouders. Om betrokkenheid te tonen, maar ook om hen te betrekken bij wat op school gebeurde.

"Ik zeg dan dat ik geloof dat hij nu een mooi plekje in de hemel heeft."

Er mocht niets de deur uit voordat zij het hadden gelezen. De ouderraad zorgde ervoor dat ouders de brief allemaal op zondag kregen. Alle ouders werden uitgenodigd om maandagochtend op school te komen. Ik was daar samen met een paar collega's en de GGD om ze op te vangen en hun vragen te beantwoorden. De kinderen gingen naar hun eigen klas om het er in de kring met elkaar over te hebben."

"Een van de eerste (en moeilijkste) dingen die ik deed was contact zoeken met de ouders."

HOE GING HET VERDER?

"Ik bezocht samen met collega's de ouders om het met hen te hebben over de begrafenis. Ze wilden graag dat we op school ballonnen oplieten als de begrafenisstoet voorbij zou komen. Dat hebben we gedaan. Daarna zijn we met de kinderen en hun ouders naar de begraafplaats gelopen. Ik las tijdens de herdenking een verhaal voor en een prachtig gedicht van een collega. Dat was wel een moment waarop ik mijn emoties ook niet meer de baas kon. Het was tegelijkertijd een soort van ontlading, na zo'n week waarin je doet wat je het beste lijkt. Er is wel een draaiboek, maar daar vind je geen pasklaar antwoord in. Elke situatie is anders. Je doet het ook een beetje op je gevoel."

HOE ZORG JE ERVOOR DAT IEDEREEN DE RUIMTE KRIJGT OM ZIJN/HAAR VERDRIET TE VERWERKEN?

"Door er te zijn voor ouders en leerlingen en naar hen te luisteren. We hebben ook een gedenkhoeke ingericht in de school. Een plek om er met elkaar over te praten, na te denken of iets neer te leggen. Bijvoorbeeld een tekening, kaartje of troostbrief."

WAT ZEGGEN JULLIE ALS EEN KIND JULLIE VRAAGT WAAR HIJ NU IS?

"Ik zeg dan dat ik geloof dat hij nu een mooi plekje in de hemel heeft, maar dat hij daar nog niet hoorde te zijn. Zo voel ik het en zo zie ik het. Dat wil niet zeggen dat kinderen dat ook moeten geloven. Ik hoop dat zij later zelf hun keuze daarin maken."

HOE WORDT ER NU MEE OMGEGAAN?

"Hij hoort er voor ons nog steeds bij. En dat gevoel willen we de ouders ook geven. Elk jaar wordt hij rond deze tijd door de school en zijn klasgenootjes herdacht. Hij verhuist als het ware ieder jaar met hen mee naar een hogere groep. Zo zal het jongetje met de roze varkensknuffel de hele schooltijd in onze gedachten blijven."

School neemt een belangrijke plaats in bij een dergelijke ingrijpende gebeurtenis. We zien het als onze verantwoordelijkheid om samen met de ouders voor een passend afscheid te zorgen. Dat doen we met veel liefde en zorg. Daarbij beperken we ons niet tot één bepaald moment. We hebben er de gehele schoolperiode aandacht voor.

SINTERKLAASHAPJES VOOR KINDEREN

Op eten-en-drinken.infonu.nl/kindertraktaties vind je een aantal lekkere en leuke hapjes om tijdens Sinterklaas met kinderen te maken. De ingrediënten zijn eenvoudig, de meeste dingen heb je wel in huis. Eigenlijk zijn het eetbare knutselwerkjes. Een bladerdeeg zak van Sinterklaas bijvoorbeeld, een fruitgebakje met een slagroombaard en een pepernotenhuysje. Eet smakelijk!

Nog meer ideeën vind je op:
www.bakkenvooreenfeestje.nl
www.party-kids.nl (thema Sinterklaasfeest)
www.gezonde-traktatie.nl (Sinterklaastraktaties)

INFO EN TIPS

WILT U REAGEREN OP DIT MARENLAND MAGAZINE OF HEEFT U IDEEËN VOOR EEN VOLGEND NUMMER, NEEM DAN CONTACT OP MET DE REDACTIE VIA REDACTIE@MARENLAND.ORG

STICHTING OPENBAAR ONDERWIJS
MARENLAND

Wijmersweg 43
9919 BJ Loppersum
T 0596-583320
E onderwijsbureau@marenland.org
www.marenland.org

Noordkwartier
Christelijk Primair Onderwijs
Noordersingel 1
9934 AK Delfzijl
0596-632397
info@noordkwartier.nl
www.noordkwartier.nl

LEESTIPS

4 tot 6 jaar:

Aadje Piraatje en de stoomboot van Sinterklaas, Marjet Huiberts.

Aadje Piraatje ontdekt op zijn piratenschip een stipje in de verte. Het is de stoomboot van de Sint. De piraten enteren de stoomboot, maar worden stil van het feit dat de Sint hen eigenlijk pakjes komt brengen. Ze weten zich geen houding te geven. De stoere piraten worden verlegen. De Sint wil graag dat ze voor hem een liedje zingen om hem te bedanken. En Aadje zingt: "Zie de maan schijnt door de masten. Makkers, staakt uw wild geraas. Want vanavond zijn er gasten: Zwarte Piet en Sinterklaas."

6 tot 8 jaar:

Sint gaat op gym, Bette Westera.

Het is zomer en Sinterklaas verveelt zich suf in het warme Spanje. Hij verlangt naar zijn verjaardag. Naar de intocht met de boot. Naar de kinderen op de kade. 'Hoelang nog?' zucht hij. De verveling wordt ondragelijk. Sinterklaas moet ergens op, vindt Klauterpiet. Ergens op? Ja, ergens op! Kinderen zitten soms wel op vier dingen om de verveling te verdrijven! Dus gaat Sinterklaas op judo, en daarna op voetbal. En dan probeert hij nog gymnastiek en ballet. Maar het is allemaal geen succes. Tot hij op paardrijden gaat. Daar leert Sint allerlei nieuwe kunstjes en voor hij het weet is het tijd om naar Nederland te gaan. Maar of het nu zo'n goed idee is om in gestrekte draf over de daken te gaan?

10 tot 12 jaar:

Het leven van een loser. Geen paniek!, Jeff Kinney.

December is verschrikkelijk! Als je in déé maand een fout maakt kost het je cadeaus. Bram zit in de PENARIE. De school is beklad met groene smurrie en hij is verdachte nummer 1. Terwijl Bram er helemaal NIETS mee te maken heeft. Nou ja, een soort van niets dan... Geen paniek! De familie Botermans raakt ingesneeuwd. Toch is Bram er niet gerust op want zodra de sneeuw gaat smelten wil de politie hem natuurlijk spreken. Maar wat is eigenlijk erger: ingesneeuwd met je familie of de politie op je dak?

COLOFON

Redactie: Dick Henderikse, Leonie Korteweg, Geert Meijer, Mathilde Lievers, Paulien Huizenga, Sjanet Duut, Hilde Kruijskamp, Arjan van der Kooi, Ineke Meijer, Siemon Niehof, Andries Broekhuizen, Koen van Gerven, Herman Mulder, Paul Roelfsema en BOP onderzoek en communicatie, Groningen
Fotografie: o.a. Annet Eveleens, Rottum
Vormgeving en opmaak: Rita Ottink, grafisch ontwerper, Kantens
Drukker: Scholma Druk, Bedum